

53053

II. évf.

10. sz.

KOMÉDIA

118.

Színházi, zenei
és művészeti hetilap
szerkeszti
Kardos István

Debrecen

Ára 1 K 20 fill.

Sándor Erzsi
Ariadne Naxos szigetén : Zerbinetta.

- K O M É D I A -

Színházi, zenei és művészeti
hetilap. Szerkeszti
Kardos István

Az új színpad

Lengyel Menyhért az új színházról

Most, hogy elérkezett az ideje annak, hogy bizzunk, a szebb színházi életben, bár fáj és szégyelni kell magunkat érte, szólunk a múlt színpadjáról.

Mi volt a színpad eddig?

Hideglelős érzéssel kell rágondolni a színházra és a színdarabra, amelyet egy önmagát túlélő, de rendszerében folytatódó társadalom magának megkívánt. Pillanatnyi kétség sem támadhat azonban afelől, hogy mégis nagyszerű értékek születtek és minden józan agynak el kell ismernie, hogy az igazi értékeket át kell mentenünk az új világrend számára. Mert igaz, félni való, hogy egyesek esetleg nem tudnak beleilleszkedni az új, egészséges és életképes világnézetbe, de akik ezt magukénak vallják, azokat elriasztani ettől nem szabad, mert megbénul az irodalom és a művészet. Mert ha az igaz és igazán emberi kerül fel az irodalom nivójára és a színpadra, akkor remélnünk kell, hogy az élet színpada lesz az érkező új színpad.

Ki tudja hány darab jobb, igazabb és emberibb lett volna, ha az akkori közönség számára nem kellett volna az írónak engedményeket tenni, tompítani és élesíteni, egyezkedni, mint valami uzsorástól szorongatott adósnak. Kevesen tudják, hogy az egyik-másik színműíró milyen nehezen vált meg attól, amit úgy látott és úgy élt és amit kénytelen volt a közönség, a színpad, az igazgató, a színészek kedvéért meghamisítani.

Hány író van, aki könnyes szemmel mondja, jó vagy rossz pillanatban, de gyakorta, hogy csak egyszer, csak egyetlen egyszer szeretné leírni a közönség számára az igazat úgy, ahogyan befogadta és ahogyan látta. De neki engedményt kell tennie a harmadik felvonásban, engedni a kifejezés erejében, tompítani az emberi látást, a negyedik felvonásban mégis vegye el Sándor báró a gabonakereskedő lányát, stb. Mindezekről pedig jó beszélni, talán éppen azokkal, akik legjobban érezték ennek az írásnak szörnyű kétségességét, magukkal a színműírókkal.

I.

Lengyel Menyhért

Lakása: muzeum. A falakon szinlapok, nem is magyarok. „The Happy Island” — mondja az egyik angolul, „Le Typhon” — mondja a másik franciául, „Próféta” a címe egy magyar szinlapnak, aztán meg egy jó csomó oroszul, szerbül, japánul, jüdisül, olaszul. Egy szekrény telve ilyen ékességekkel. Ahol színházak vannak. Wladiwostoktól San Franciskóig és vissza, sok helyről szinlap. Nézzük ezeket és beszélünk mindenről, beszélünk a jövő szinpadáról, azt mondom éppen . . . a Próféta, miért bukott meg éppen nálunk, hiszen nagyszerűen ragyogott. És külföldön erős sikere volt. Lengyel Menyhért erre a következőket mondja:

— A régi társadalomban, a régi színházi világban — különösen Pesten! — okvetlen megbukott mindaz, amiben becsület és művészi törekvés volt. Nekem erről szomorú tapasztalataim vannak. Első darabomat a Nagy Fejedelmet minden pesti színház visszautasította, két délutáni előadáson került színre a Tháliában. Könyvben máig sem jelent meg. A Hálás utókort kis közönség előtt tizenkétszer játszották. A Falusi idillt a rekciós sajtó pár előadás után levétette a műsorról. A „Prófétát”, legkomolyabb törekvésemet a közönség és a napisajtó példátlanul ridegen utasította vissza. A törvénytelen gyermekek védelméről szóló vígjátékom a „Róza néni” megbukott. Ugyszólván csak azoknak a darabjainak volt sikerük, ahol — soha sem rossz hiszeműen! — inkább a szindarabírás mesterségbeli részével törődtem, mert az írás és a szindarabírás mesterségbeli részét, technikáját jól tudni nem szégyen. Végül már nyomasztó és elviselhetetlen volt a régi cinikus közönségnek írni, mely csak a polgári bábjátékra, a házasságtörési drámákra reagált. Ilyet egyet sem írtam. Most remélem, vissza lehet térni mindazokhoz a szép, titkos, félve eltett témákhoz és mondanivalókhoz, melyekről a régi színházban szó sem lehetett . . . Mindenekelőtt a Prófétát fogom újból elővenni s talán átírni.

Mindezekhez pedig már alig van szólnivalóm. Így van valóban. Én igazolhatom ezt legjobban, aki reggel arra ébredek, hogy a szomszéd szobában már dolgozik Lengyel a nem alkuvó drámán. Én ugyanis minden irodalmon felül még lakója is vagyok neki.

(j. j.)

Szinjáték: Elektra

Irta: Keleti Arthur

S ahogy a kőlépcsőn holtan feküdt
két kemény melle kihullt gyászkhitonából
viaszsárga volt a fáklya-világtól.

Árnyéka még táncot járt a falon
és gőzölgött még az Aegisthos vére,
hogy Chrisothemis ráborult kezére.

Két halott szemére balzsamot kentek,
hú cselédei s ép ahol érték
lihegve csókolták két szüzi térdét.

Orestes, mint egy szalag hullt mellé a kőre
s kiküldte a virrasztó fáklyásokat,
Hogy vértelen ajkát csókolhassa sokat.

TÖRZS JENŐ.

Gorkij: Éjjeli menedékhely.

Divathóbort volt a kultúra . . .**Tango Egisto a Komédiához**

A múlt hónap 19-én indultam el Budapestről Olaszországba és csak most tértem haza. Az uton a Corriere della Serában már olvastam az itthoni eseményeket és nagy gyönyörűséggel siettem vissza abba az országba, ahol a nép felszabadult és egy nagyszerűen ideális helyzet teremtdött. Ragyogó jövő vár reánk és a hatalmas perspektívában megcsillan előttem az erőssé lett kultúra képe. Mert mi volt eddig nálunk a művészet? Egyetlenegy osztály fényüzése, amely ezt meg tudta fizetni. A dolgozókat kizárták abból, nekik a munka után csak a tingli-tangli jutott. Divathóbort volt eddig a kultúra, táplálék lesz ezután.

Olaszországban hasonlíthatatlanul jobbak a viszonyok. Ott a nép a kultúrára ősi tulajdonságánál fogva ránevelődik és egyegy darabnak a sorsa nem egyszer a dolgozó néptől függ. Olaszországban ugyanis vannak három-négyezer személyt befogadó színházak, mint például a Teatro Alfieri Torinóban, Teatro Petrazzeli Bariban, a Teatro Adriano Rómában. Ezek a színházak olcsó, harminc-negyven filléres belépti díjért a legnagyobb díjat nyújtják. A drága helyűru színházakban pedig az olcsó karzati jegyeket csak a munkásságnak adják. Rómában a szimfonikus hangversenyekre, ahol legelső mesterek dirigálnak, harminc fillérért bárki bejuthat. Így kell lennie nálunk is és akkor igazán komoly,

műértő közönségé lesz a művészet.

Olaszországi tartózkodásomról jelentősséggel alig számolhatok be. A színházakban meg nem értő, hádi közönségnek játszának, természetesen kevés költséggel, gyenge darabokkal és rossz előadásokkal a békeidők előadásaihoz képest. Egyedüli figyelemreméltó eseménye csak a milánói Teatro Lyrico-nak volt, ahol felújították Ponchiellinek ragyogóan nagyszerű darabját a „Marion d'Loi” Burzioval a főszerepben. Burzio fellépése a milánói zenevilág érdeklődésének központjában állott. A szimfonikus koncertek Rómában táblás házak előtt mennek, bár az előadások sokkal rosszabbak, mint a háboru előtt. Ennek az oka az, hogy a zenekarok igen sok számottevő tagja még mindig távol van, mert katonai szolgálatot teljesít. Ez természetesen csak átmeneti állapot, mihelyt ők visszatérnek, ismét a régi művészi lesz. Érdekes, hogy nagyon sok művész kapott horribilis gázsival szerződést Dél-amerikába. Már sokan utra is keltek.

Nekem nagy öröm most itt maradni Magyarországon. Dolgozni fogok. Legközelebb alkalmasint az Othellót dirigálok. Dolgozni! Dolgozni! Ma csak ez kell. A művész álljon távol minden anyagi önzéstől és egyedüli célja az legyen, hogy kiérdemelje a közönség elismerését.

Burzsoá ur a színházban

Burzsoá mélt. urnak nemcsak a nyakán, de a hasi részeken is volt többrendbeli tokája, amelynek rétegeződése évgyűrüként jelezte a milliokat. Hősiünk mögött már egy munkás hájjal teli élet terpeszkedett. S nem mondhatja senki, hogy nem homloka veritékével kereste vagyonát: csak úgy izzadt bele, amikor a nehéz szerszámollóval vagdosta a kupónokat. Szinte felüdülés volt számára, amikor úgy estefelé ellátogatott a színházba. Igaz, hogy kissé elkésett s ilyenkor már a hős a harmadik felvonás vége felé nagyon bele volt izgatva abba az izébe, hogyishiják tragikumba s már a drámai csomón fulladozott, de nem kellett soká várni, mert egy-kettőre leöldösték azt, aki okvetlenkedett s ő nyugodtan hazamehetett aludni.

Mégis megtörtént egyszer, hogy valami fiatal szerzőtől egy darabot adtak, amiben egy irtózatosan kidülledt szemű, sovány, éhesnek látszó fiatalember szerepelt nagy, kiálló ádámcsutkával. A végén az lett belőle, hogy a sovány fiatal leölt egy kövér éltesebb embert, mert nagyon haragudott rá. Burzsoá ur érezte, hogy a szerző a fiatal pártján volt s ez boszantotta. Éjjel Burzsoá urnak rémes álma volt: a fiatal ádámcsutkás hős ráfeküdt, a hasára s egy bicikli-pumpával a zsirt kiszipolyozta belőle. Burzsoá ur rémeset ordított és költői igazságszolgáltatás után kapkodott.

Másnap felhívatta magához a fiatal író s így szólt hozzá:

— Kedves Barátom, maga egy nagyon tehetséges ember, csak a költői igazságszolgáltatás hiányzik magából. Az a fiatal jogász — tndja, akinek olyan ádámcsutkája volt — bizonyosan éhezik, hogy úgy megvadult. No fogja, adja át e csekély összeget neki.

S evvel levágott az írónak egy 15 koronás kupont.

A fiatal író hálatalten távozott s megfogadta magában, hogy a következő darabjában hálából a soványat öleti le a kövérral.

Mikor Burzsoá ur újból színházba ment, épp a harmadik felvonás végén egy szegény, de becsületesnek egy gazdag, de gazember huzta le a bőrét egy gillel. Burzsoá urat úgy felizgatta ez a társadalmi igazságtalanság, hogy rögtön páholyába rendelte a Sexpirt s mikor az nem jött, magát az igazgatót s megparancsolta neki, hogy a negyedik felvonásban adjon a szegény, de becsületesnek elégtételt. A színésznek pedig, aki a szegény, de becsületes éhezőt játszotta, két kiló szalámit és egy üveg sört rendelt. Aztán boldogan távozott.

Egy alkalomból, amikor ép borzasztó kupónvágási munkában volt, jött a felesége, hogy okvetlen meg kell nézni az O-Te-Lót, mert

hogy aszongya, az valami versenyistállóbeli ügy lehet. No — mondta Burzsoá — akkor egy pillanatra abbahagyom, igaz ugyan, hogy már egyszer láttam azt a darabot.

A harmadik felvonás végén érkeztek Burzsoáék a színházba, ekkor jutott Burzsoá urnak eszébe, hogy — szent Isten — elfelejtett még egy kupónt levágni. No — mondta — majd intézkedem, hogy hamar elvégezzék a darabot. Azután türelmetlenül felkiáltott a szinpadra:

— Hagyja csak azt a zsebkendő trükköt, kedves művész ur, az már a könyökömön nő ki. Csak ölje meg rövid uton azt a bestiát! S a rendezővel két 15 koronás kupónt ragasztatott a művész homlokára.

Carámy.

~~~~~
Halottak hajnala

*Minden, ami rossz volt
százfelé kibomlott,
mégis tápáskodnak;
holtak tápáskodnak
s feszítik a dombot.*

*Koponyák zörögnek,
csontok hegedülnek,
holt holdfény körébe
sirkövek tövébe
gonosz táncra gyűlnek.*

*Hányják a rögöket,
körmükkel kaparják;
lázadozó holtak:
hogy örökre holtak
hinni nem akarják.*

*Azt gondolják: élnek,
rég dal szól újra;
reggeli kakas-szó
jó, kemény kakas-szó
rákacag a multra.*

*Aki meghalt: meghalt
alszik mindörökké
rossz lelkek hajnala
halottak hajnala
nem lesz soha többé!*

Gaál Andor.

Az új színész-generáció ügye

A színésziskolák növendékei csatlakoztak az Ifjúsági Szakszervezetéhez és memorandummal fordultak a közoktatási népbiztossághoz, amelyben főképp egy központosított szervezetű, szabadoktatási és facultativ hallgatási rendszerű színésziskola, színészetem felállítását kérték.

Pethes Imre, az Országos Színészakadémia tanára, akit ez ügyben megkérdeztünk, ezeket mondta:

— Hivatalosan nincs ugyan még tudomásom erről a dologról, de amennyiben megvalósul, — amiben nem kételkedem, — úgy több, mint egy évtizedes kívánságom megy teljesedésbe. A magam részéről régtől fogva hangoztatom annak a szükségességét, hogy az állam és csakis az állam vegye kezébe a jövő színész-generáció kiképzésének ügyét. Hogy ennek a technikai kivitele milyen lesz, arról természetesen korai volna még beszélni, de akár olyan formában oldják is meg a kérdést, hogy egy ilyen intézet lesz, akár úgy, hogy a jelenlegi színésziskolákat rendezik egységes vezetés alá, amivel együtt jár az egységes tananyag megállapítása, mindenképpen elérhetjük, hogy valóban tehetséges és erre a pályára való színészeket nevelhessünk.

— Épp ezért tartom szükségesnek a mai magániskolarendszer megszüntetését, mert ezek az iskolák — csekély kivétellel — nem igen nyújtottak garanciát arra nézve, hogy a színészképzés a követelmények-

nek megfelelő legyen. Ugyanezért csak helyeselhetem a növendékeknek azt a kívánságát, hogy még az idei tanév alatt ugynevezett rosta-vizsgát tartassunk abból, hogy a felátlítandó központosított iskolába már csak azok a növendékek kerülhessenek be, akik tudásuk és tehetségük folytán arra igazán alkalmasak.

Rózsahegyi Kálmán így nyilatkozott:

— Nem szívesen beszélek erről, mert attól tartok, hogy sokan félreérthetnek és elfogultsággal vádolnak meg. Azonban ez az ügy nem az egyes ember ügye, hanem mindenkié. Nekem az a véleményem, hogy mennél alaposabb, mennél lelkiismeretesebb a tehetséges színész-anyag kiképzése, annál jobb a színésznek is, a színháznak meg a közönségnek is. Csak ez az, ami fontos ebben a dologban. Hogy ezt a célt hogyan érjük el, az szerintem mellékes. Kérdésem azonban, nem lesz-e a központosított oktatásnak az a hátránya, hogy a növendékek esetleg egyoldalúságba esnek, ami a művészi egyéniség rovására menne? Szerintem helyesebb volna a tiszta kommunista álláspontnak, a legteljesebb tanulási szabadságnak a megteremtése, mert végeredményben még sem az a fontos, hogy hol és kinél tanult a színész, hanem az, hogy valóban színész-e, tud-e és ha igen, mit?

— Remélem különben, hogy álláspontomat az ezen ügyben rövidesen megtartandó ankétén bővebben kifejthetem.

A népzene fejlődése a kommunista társadalomban

Dohnányi—Kodály—Weiner—Siklós a zene jövőjéről

Bartók Béla és Molnár Géza mult számunkban közölt nagyfontosságú nyilatkozatait után Dohnányi Ernő és Kodály Zoltán úgy nyilatkoztak, hogy bár a részletekben még nem dolgozták ki terveiket, sarkalatos pedagógiai kérdésnek tartják a zene öntudatos és programszerű tanítását. Ez természetszerűleg az egész szervezeten keresztül reformokkal jár együtt. Ügyesen megszerkesztett rövid lélegzetű írásműveket kell nagy példányszámban terjesztetni, hogy a nép megkedvelje a zenét, amely a kultúrának egyik oszlopa.

Weiner Leó szerint a magyar zene és a kommunista társadalmi fejlődés testvéri haladásban folytathatja munkáját. A magyar muzsika rendkívül sokat nyerhet abból az erős belső lendüleből, amely együtt jár a kommunista fejlődéssel. És hogy komponistáink hogyan és mennyire fognak magyarosan komponálni: ez mindig a hangulatuk dolga, amely viszont feltétlenül egy erős, belső alkotási szükségesség következménye. A zenei értékek kiválására mérhetetlenül káros hatású lenne, ha formák közé szorítanák. A zenét a fejlődése a formától való szabaduláshoz viszi rohamos lépésekkel. A zeneszerzők munkakedvét feltétlenül növelni fogja az új berendezkedés. Erkölcsi és anyagi helyzetük egyaránt jobb lesz az ediginél, műveik kiadása és terjesztése a kommunista állam első feladatai közé tartozik. Weiner a zenei kultúra terjesztésére a kötelező zeneoktatást tartja egyedül célravezetőnek. Ezzel együtt jár természetesen az arra alkalmasak ingyenes és lelkiismeretes továbbképzése. Kitiűnően megszervezett zenekarokat kell a kulturmunkába bekapcsolni, választékos és nivós műsorral. Ezt azonban mielőbb meg kell csinálni.

Siklós Albert, a hangszereléstán tanára a fajiságot védelmezi.

A zenéből a fajiságot kiűrtani — mondta Siklós — annyi, mint magát a zenét lehetetlenné tenni. Griegről, Debussyről, Beethoventől, Wagnerről nem lehet elmondani, hogy nem vitték előbbre az emberi közösség nagy gondolatát, mégis ki tagadhatná, hogy Grieg szenvedélyesen mélyen norvég, Debussy népiesen francia, Beethoven, Wagner karakterisztikusan germán. A magyar fajiság is abban a vérmérséklet milyenségben nyilatkozik meg, amely a vízszintes és függőleges kidolgozásban leli természetes kialakulását. (melódia—harmónia; homofonia—polifonia.) A friss erőtl duzzadó karakteres melódiák kétségen kívül magukon viselik a fajiság erős bélyegét. A zenei kulturpropagandát nagy koncepciójú universális emberekre kell bízni. Őket kell felkutatni nagy számban. Maga az oktatás történeti alapon, a szerves fejlődés természetes megértésével történjék. A bartóki kakofóniát, a Debussy páratlanul finom hangulatregzéseit nem lehet az iskolázatlanok elé tálatni, történeti magyarázat nélkül. Megijednünk a fáradságtól, a munka kétségtelenül hosszú voltától nem szabad. Ez a munka annál is inkább sikerre vezethet majd, mert az eddig minden kultúrából kizárt tömeg rendkívül fogékony és lelkes. A nyelvükön kell azonban beszélni. Az akadémikus fontoskodó, „nagyvonalú” előadópáthosz mellett nem csoda, ha elaluszna az elvtársak. (b.f.)

Milyen is a proletár publikum?

Irtá: Jobbágy Jenő

Erről az új publikumról, amely egészen hihetetlenül bár, de a szakszervezetnél szerzi be színházjegyét, sokat írtak és sokat beszéltek a színházi premierjével és jóreményünk szerint állandó föllépésével kapcsolatosan. Hogy mi kell neki és mi nem kell, hasonlíthatatlanul fontos kérdés ez, újfajta kultúra újfajta terjesztésénél. Egy bizonyos, hogy valóban átmeneti darabok kellenek, nagy és jó darabok, amelyek annyira jók, hogy átforgalmazzák a külvárosi mozik volt publikumát a középfajta dráma és a görög sörstragédia publikumává. A nagy és nekifeszült, gyakorta tulzottan elragadtatott kritikák helyett, amelyek széles entuziazmussal számolnak be arról, hogy mikép viselkedik a proletárpublikum a drámai — mert ez a fontos — színházak nézőterén, hogy tapsol, és miképp ujjong, nagyvonalu frázisai helyett magát a proletárpublikumot kell megkérdezni, még pedig az egyéneket, mit szólnak hozzá. Sőt ezek közül is legelső sorban a legszélesebb réteget, a kimondottan testi proletariátust.

A Liliom legutóbbi előadására mentem el. Azért ehhez a darabhoz, mert egy februári előadásán leginkább bántott és fájt a publikum, amely kevés emberi intelligenciával nézte végig ezt a legelső mesedramát és azért még, mivel ez a darab tán a legalkalmasabb arra, hogy nevelje az irodalom — színpad — szeretetére ezt az új közönséget. Visszás és nem volna őszinte

azt írni ide, hogy ezen az új nézőterén nincs és nem is akad egy rosszüdőben feltörő kacaj. Magyarázás helyett azonban és jelzővonások helyett álljon itt azoknak az új publikumbelieknek a szava, akiket előadasközben kérdeztem meg: hogy miként?

KÖRNYEY BÉLA.

A vasmunkás elvtársnak második szünetkor mutatkoztam be.

Nem gyanakodott s amikor megértette mit akarok, sorjában és így mondotta ezeket:

— A Liliom nagyon jó darab, azért jó, mert lázit az ellen a társadalmi rend ellen, amely nem gondoskodik a proletárokról. Noha ez voltaképen nem szocialista darab, mégis proletároknak írta az író. Nagyon szép és nagyon jó darab, én azt hiszem csupa ilyen kellene most játszani és nem operettek. A színészek szépen játszanak, ők is proletárok lehetnek, kizsákmányolt szellemi proletárok, mert jól tudják játszani a való proletár életet.

A következő intervjum egy szabómunkás elvtárs volt. Ezt mondotta:

— Nyomorgó emberekről van szó a darabban, akiket kitaszított a burzsoa-társadalom. Molnár Ferenc mesét csinált a történetből, hogy jobban éreztesse velünk azt az igazságtalanságot, amely egy alapjában véve jó emberrel történik. Már 1910-ben is láttam a darabot, már akkor az az érzésem volt, hogy munkások számára kellene játszani. A színészek közül nekem Varsányi és Tanay játéka tetszik legjobban.

A karzatra mentem ezután, ahol egy csomó csillogószemű gyereket láttam ülni. Ifjumunkás elvtársak voltak, nagyon örültek az újságbeli szereplésnek, bár közölték, hogy róluk a Lékay elvtárs is ír saját lapjukban az Ifju proletárban és hogy nagyon szeretik a Lékay elvtársat. Két ifjumunkás elvtársat óhajtottam megnyilatkoztatni, de egyszerre öten jelentették ki, hogy a darab nekik nagyon tetszik és a Liliom borzasztó jól adja a csibészt,

továbbá a zsaru is nagyon jó, az öreg vörös-csibész is nagyon jó és a pénztáros a revolverrel is nagyszerű. Miután ez így nehezen ment, Kohn László és Krizmanics Lajos ifjumunkás elvtársakat választottam ki, akik a nyilatkozattal szemben nevük közléséhez ragaszkodnak. Együtt és egyszerre választották ezt:

— A Liliom egy ligeti csirkefogó, aki nem keres semmit és

MARSCHALKÓ RÓZI

Ariadne Nuxos szigetén: A komponista.

ezért inkább rabolni megy. Ez nem sikerül neki, ezért becsületből agyonlövi magát, noha a Liliom nem bűnös, a társadalom taszította bűnbe. És mikor így meghalt, nyomorba jutott a felesége és a gyereke, aki megszületett, szintén nem tudott mit enni. Az emberekben kevés szocializmus és szociális érzék volt

akkor és nem segítettek rajtuk. Az egyik gyerek — ne haragudjanak ezért ifju elvtársaim — tizennégy esztendő, a másik tizenhárom. Ifju proletárok. Milyen szomorú, hogy az emberek legnagyobb része csak most tudta meg, hogy ezeket a gyerekeket épp úgy lehet jóra és szépre tanítani, mint módos emberek gyerekeit.

Az egyik elsőemeleti páholyban egy fiatal vasutas és miként később kiderült, a bátyja, egy vörös katona elvtárs ült két elvtársnővel. A vörös katona elvtárs röviden nyilatkozott. Azt mondotta, hogy kiváló darabnak tartja Molnár darabját és helyeselné, ha a katonaszínházban játszanák. Kifünő propaganda darab ez, bár nem annak készült. A proletár sorsát meglepő hűséggel tárja elénk. Szép a darab azért is, mert mint írásmű is nagyon jó, én olvastam könyvben. Az emberek a mese dacára is a maguk valóságában állanak előttünk.

A lakatos elvtárs ezt válaszolta:

— Proletár szempontból kétségtelenül nagyszerű a darab, bár nem proletár publikum számára irták. Nem is lehet megfizetni az írónak az ilyen nagyszerű szindarabot. Vagy amilyen például Molnár Ferencnek a Széltolvajok című műve, amely szintén erősen szocialista mű. Nem tudom, hogy mi volt a darab tendenciája akkor, amikor az író megírta, de azt hiszem ő is lázítani akart vele a régi társadalmi rend ellen. Én ilyen propaganda darabokat szeretnék látni a színpadon.

A két elvtársnő szólalt meg végül. Az egyik, dobozgyári munkásnő — ezt mondotta:

— A Liliom gyönyörű szép darab, nagyon sajnálni kell a személyeket, hogy így szenvednek. A Julika miatt, ha rá gondolok, sirni kellene, ha nem tudnám, hogy az egész csak az író kitalálása, hogy a szívünkhöz szóljon. A Csontos nagyon tetszik, meg a Szerémy és a hordár és

KERNER ISTVÁN
vezényli az *Ariadne Naxos* szízetén
című operát.

a fényképész. A hölgyek is jók. Azért tetszik még a darab, mert nem grófok játszanak benne, hanem szegény emberek.

A másik elvtársnőt, aki egy Népszínház-utcai cipőkrémgyárban dolgozik, hiába kérdeztem, csak azt felelte, hogy ő ugyan-

azt gondolja, amit a kolleganője. Mégis — szólottam — milyen érzése lesz, amikor elmegy innen a színházból?

Nekem — kicsit ingadozott, nem is gondolta, hogy a legtöbb

bet ő mondotta — nagyon jó érzésem lesz elvtárs.

... Mert egy bizonyos, katarzisa erős és jó, lélektisztulása már van ennek a publikumnak. Éreznek már. Eddig elég.

Jelenet Lengyel Menyhért „PROFÉTA” című darabjának londoni előadásából.

Ariadne Naxos szigetén
Opera egy felvonásban. (Egy elő-
játtékkal) Irta Hofmannsthal Hugó
Fordította Harsányi Zsolt
Zenéjét szerzte Strauss Richárd

A forradalmi dalmű fő-
 próbája volt április 17-én az
 Operában. Felépítés, ötlet,
 beállítás a cselekményben,
 mesés ujszerűség a hang-
 szerek csoportosításában,
 színkeverésében. Strauss forradalmian
 tiszta, nagyvonalú az előjáték, szimfoni-
 kus stílusú nyitányában s az opera elején
 levő hármaskörben. A zongora finom
 alkalmazása, a hangjáték hangulatos
 beállítása és a bámulatos hangszercso-
 portosítás: mindez megkülönböztetetten
 értékesé teszi Strauss operáját. *Mar-*
schalkó Rózsi szenvedélyes volt az ifjú
 komponista szerepében, *Sándor* Erzsit
 nagy feladat elé állította a kétségkívül
 briliáns kórusban. *Dalnoki* hopmestere
 főlényes volt. A Krózus igazi „belső
 emberét” játszotta. A mitikus végjelenet-
 ben *Záborszkyne* Ariadneja és *Környe*
Bacchusa volt jó. A dirigensi székhely
 ezuttal ismét *Kerner* ült. — Ujból is
 erőskező, nyugodt karmesternek bizo-
 nyult.

Az özvegy Karnyóné
Csokonai Vitéz Mihály játéka
repreze a Vigszínházban

Kotzebue-val szemben Kleist, Kisfaludy
 Károlyival szemben Csokonai Vitéz Mi-
 hály. Ősi erő abban a primitívségben, ami-
 lyen emberi primitívség csak igazi, csak
 nagy költőben lehet meg. A magyar
 dráma történetében egyik legfontosabb
 momentum még akkor is, ha az iskolák-
 ban Kisfaludy nagyságát hirdetik. Az a
 momentum, amely minden erejével kihat
 a jelenre. A miénk ez a játék éppen
 azért, mert költő írta, költő, aki több
 volt korának mindegyikénél, aki eredeti
 és kritikus szemmel látó, mert akkor
 lenni, mikor az eredetiség vétek, a kor-
 ral való szembehelyezkedés eretnokség

számba ment. Azért mert költő írta, aki
 igazán költő volt. — Az előadás szép,
 stílusos, Haraszthy Hermint jó volt
 végre olyan szerepben látni, amely nem
 lipótvárosi, de igazi emberi szerep.

K. A

A sötét ház

Barta Lajos egyfelvonásosának
bemutatója a Vigszínházban

Dráma — abból a faj-
 tából, amelyben nem az
 egyénen, hanem a tömeg-
 ben megnyilatkozó len-
 dületen van a hangsúly
 A „Takácsok” fajtájából,

de ennek drámai emelkedése nélkül.
 Inkább az epigon „Éjjeli menedékhely”
 hatása látszik rajta. Amit ad, még csak
 menekülni akarás egy, a burzsoa fertő-
 jében termett szinpadai levegőből. A
 magyar szinpadon új téma keresése. De
 Bartánál a fejlődés és nem a konjunk-
 tura-alkalmazkodás hozta meg. Az „Ör-
 vény”-től egyenes út vezet idáig. Igéret
 csak, az eljövendő, az új, az igaz magyar
 dráma ígérete.

K. A

Gorkij Maxim:
Éjjeli menedékhely

Repriz a Magyar Színházban

A legkeserűbb, de egyben a leg-
 krisztusibb proletárirónak regisztrálhat-
 juk Gorkij-t azokból a megnyilvánulások-
 ból, amiket ebben a drámában magáról,
 sorsokról, élet-elhatárolásokról mond. A
 mélységes, a tragikus Emberi zokog és
 vádol az Éjjeli menedékhelyben. Az élet
 akaratlan színészei, a szenvedő és meg-
 feszített emberek ágálnak itt azzal a
 megbocsátással, amilyen a legnagyobb
 és legfejletlenebb Dosztojevszkij óta nem
 találkozunk. A színészek számára nem
 kis feladat volt beleilleszkedni ennek a
 különös, minden oroszossága mellett is
 internacionális drámának füledt és vib-
 ráló levegőjébe. De beleilleszkedtek és
 ez a legtöbb és legnagyobb amit színész
 tehet.

G. A

Két leány

Jelenet. Irta Szini Gyula

Előadták 1919. április 12-én a Belvárosi Színházban

(Egyszerű, kisvárosi szoba, melyben a tanító leányai tartózkodnak. Levendula illatu butorok. Csipkefüggöny az ablakon, a deszkán cserépben virág. A falon nem feltűnően kis térkép kiszögezve. Eszter — halk mélázó szemű leány — himzőrámán dolgozik. Boriska — vidám, könnyű madárka — az ablaknál áll és kinéz az utcára.)

Boriska: Most ment erre Stanicer. Már nem hordja olyan magasán az orrát.

Eszter: Szegény. Amióta elesett az egyetlen fia, ennek sem kedves az élete. 30 éven át azért rakta a garast az élére, hogy most senkije nincs a világon.

Boriska: Mondd, a patikussal még haragban van?

Eszter: Dehogy. A patikusnak is elesett a fia. Ezek aztán megbékéltek egymással. Már együtt járnak vadászni.

Boriska: Tudod, hogy a patikus itt volt tegnap nálunk? és azt mondta, hogy a községházán látott egy hivatalos írást, hogy... néhányan visszatértek Oroszországból.

Eszter: (Fölugrik izgatottan) és Dömös Sándor?

Boriska: El ne ájulj!... Dömös Sándor is köztük van.

Eszter: Sándor itthon van! És ezt csak most mondjátok... (visszaül a helyére) Egyébként igazatok van. Bizonyos, hogy Sándor elfelejtett engem, nem gondol többé rám. Mert különben az első utja ide vezette volna.

Boriska: Milyen bolond leány vagy te! Hiába titkolod, még mindig Sándor van a fejedben. Szereted...

Eszter: Nem vagyok olyan, mint te.

Boriska: Ép ez a baj. Én mindjárt láttam, hogy ezzel a Sándorral nem lesz semmi. Nem tudott köztünk választani. Egy évig járt hozzánk és sohase tudtuk, hogy kettőnk közül melyiket szereti jobban.

Eszter: Én azt hiszem, hogy téged szeretett.

Boriska: De egy szóval sem mondta. Az emberek már tréfálkoztak rólunk. Ha valaki habozott valamiben, arra azt mondták, hogy nem tud választani, mint Dömös Sándor a tanító két lánya között.

Eszter: (Lemondólag) Téged szeretett, de te nem nagyon biztattad.

Boriska: Hallgass rám, Eszter. Verd ki a fejedből ezt az egész dolgot. Egy fél év óta nem irt nekünk Sándor egy sort se. Nem gondol ez már egyikünkre se. Látod, hogy meg sem látogat minket. (Kutyaugatás, láрма, emberi hangok kívül.)

Eszter: Valaki érkezett.

Boriska: (Kinyitja az ajtót, kikiált) Csitt, te bundás! (Kutyaugatás) Nem takarodsz!

Eszter: Egy furcsa katona van itt. Nézd, Bundás már megjuhászodott előtte, a farkát csóválja. De hiszen ez Sándor! (Sándor jön. Orosz egyenruhában van, rangfokozat nélkül, kard nélkül. A jobb karja hiányzik, a kabátujja üresen lóg le.)

Sándor: Kezüket csókolom. Szabad bejönnöm? ... Hogy erre jártam, nem kerülhettem el a tanítóék házát.

Boriska: Lépjén beljebb Sándor. Én már csak így nevezem, ahogy régen.

Sándor: Ez annak a jele, hogy még nem felejtettek el egészen, Boriska kisasszony. (Balkezét nyújtja) Mikor legutóbb itt jártam, még a jobb kezemet nyújtottam, de most már a balt tudom... Hol van Eszter kisasszony?

Boriska: Hát nem látja? Ott ül a himzőrámánál.

Sándor: Mint régen. (Eszterhez megy.) Adjon Isten jónapot, Eszter kisasszony.

Eszter: Jónapot, Dömös ur.

Sándor: Rég voltam itt utoljára. Hej, azóta Dömös ur lett belőlem, Eszter kisasszony lefokozott.

Boriska: Maga a hibás Sándor. Egy félév óta egy betűt sem írt nekünk, azt se tudtuk, él-e, hal-e.

Sándor: Nem rajtam mult, Eszter kisasszony. Oroszországban harcoltam én, egyik helyről a másikra mentem, ahol még tábori posta sem volt. Néhányszor írtam, de úgy látszik, a leveleim elkalódtak.

Eszter: Maga harcolt Oroszországban? Én azt hittem, hogy hadifogoly.

Sándor: Már az első forradalom után szabadok lettünk mi hadifoglyok. A második igazi forradalom után pedig beléptem a vörös gárdába,

Eszter: És magyar ember létére Oroszországért harcolt?

Sándor: Nem Oroszországért, hanem az egész világért, a világ valamennyi dolgozó munkásáért. ... Mint magyar ember, első-sorban a magyar munkásokért!

Boriska: Ur létére a munkásokért!

Sándor: Nem vagyok én már ur, Boriska kisasszony. Nem vagyok én többé Dömös Sándor segédtelekkönyvvezető. Minden uraságot kimosott belőlem a háború sok nagy szenvedése. Munkás vagyok én kisasszonyok, rokkant, félkezű munkás.

Eszter: Azért nem kell kétségbe esnie, Sándor. Megmaradt a fél keze, megtanul azzal is írni és elfoglalja majd újra hivatalát.

Sándor: Nem megyek én többé vissza a hivatalba, Eszter kisasszony. Nem akarok én többé az állam nyakán élni. A jobb kezem ott maradt Oroszországban, de elhoztam az ép lábamat, elhoztam az ép eszemet, elhoztam a beszélő számát. Faluról falura fogok menni, városról városra és meg akarom győzni az embereket, hogy keletről jön a világosság. És amíg egy ép csontom van, harcolni akarok, harcolni félkézzel, egész lélekkel. Harcolni a magyar szabadságért. Ezért jöttem haza. (Kis szünet.)

Eszter: Talán egy kis teát Sándor?

Sándor: Ne fáradjon, Eszter... (Eszter el, kis szünet.) Milyen jó, milyen csendes itt maguknál. Az ember örökre itt szeretne élni.

Boriska: Hiszen maga el akar innen menni, faluról falura, városról városra!

Sándor: De megpihenni... jó volna ez a hely.

Boriska: Csak megpihenni? Itt vagy örökre marad az ember, mint az apám, aki már huszonöt év óta tanít, vagy soha többé.

Sándor: Elfelejtettem eddig megkérdezni, Boriska kisasszony, hogy mi ujság... maguknál? A háboruban néha szorongó szívvel gondoltam magamban: talán ép most jegyzik el a tanítóék egyik leányát, vagy a másikat, vagy mind a kettőt.

Boriska: Ilyen örvendetes ujságokkal nem szolgálhatunk. Tökén maradtunk, mint a szedetlen szőlő. Még le lehet szakítani minket...

Sándor: Nem szeretem, hogy tréfál, Boriska kisasszony. Azelőtt is mindig tréfával ütötte el, ha komolyan akartam szólni. Évödtünk egymással, fiatalok voltunk és azt hittük, ez örökké így lesz. Kár volt, hogy évödtünk, kar volt, hogy haboztunk. Öt évet elherdáltunk fiatalságunkból és ez többé vissza nem jön.

Boriska: Többé vissza nem jön.

Sándor: (Megragadja a kezét.) Elég volt a tréfából, játékból, a bizonytalanságból. Ha őszintén, komolyan fogok valamit kérdezni Boriska kisasszony, fog-e nekem nyílt szívvel felelni?

Boriska: (Kissé visszahuzza kezét.) Ne siessük el a dolgot Sándor... Várjon... Hagyjon időt... Gondolkozni akarok...

Sándor: Egyetlen kérdést engedjen meg...

Boriska: Ha mindenáron akarja...

Sándor: (Szeme közé néz.) Akar-e a feleségem lenni... egy félkezü munkásnak?

Boriska: Mielőtt felelnék, nekem is van egy kérdésem, Sándor. Megengedi?

Sándor: Kérdezzen.

Boriska: Elvenne-e feleségül egy leányt, aki... mást szeret?

Sándor: (Meghökkenve néz reá, kis szünet.) Szomorú, hogy ezt kell hallanom Boriska kisasszony, néha egy kérdésben mennyi felelet van.

Boriska: Ne haragudjék, Sándor. Maga akarta, hogy őszinte legyek.

Sándor: Ez volt a leghelyesebb (az ablakhoz megy és kinéz rajta. Viselkedése elárulja, hogy erős felindulással küzd. Hirtelen észreveszi a falon a kis térképet. Nézi, egyre figyelmesebben) Boriska kisasszony...

Boriska: (Hozzá megy) Tessék?

Sándor: Miféle térkép ez itt a falon?

Boriska: Szibéria térképe.

Sándor: És miért van piros ceruzával aláhuzva Krasznajarszk város?

Boriska: Ezt csak könnyű kitalálni!

Sándor: Mert én ép ott voltam hadifogoly . . . És ki huzta alá piros ceruzával Krasznajarszko?

(Eszter jön vissza teával)

Boriska: (Eszterre mutat) A tettes.

Eszter: Mit tettem én? Rólam beszéltek?

Boriska: Nem, hanem . . . erről a térképről.

Eszter: (Sándorhoz) Citromot hoztam a teához. Jó lesz?

Sándor: Nem szeretem a citromot. Hanem ha egy kis tejet kaphatnék . . . Boriska kisasszony . . .

Eszter: Hozok én tejet is.

Sándor: Nem. Ragaszkodom ahhoz, hogy Boriska kisasszony hozza a tejet.

Boriska: (Ujjával megfenyegeti Sándort) Nono, Sándor! Ezt nagyon hamar csinálta. Azt hittem, hogy jobban meg lesz illetődve. Azt hittem, hogy jobban fog szenvedni miattam. Hozom a tejet. (El)

Eszter: Egy szavát sem értem a hugomnak. Mit beszéltek maguk négy szem között?

Sándor: Évődtünk egymással, mint afféle régi jó pajtások. (Odamegy a térképhez és megáll előtte.)

Eszter: Sándor, kihül a teája. Mégis csak igya meg inkább citrommal.

Sándor: (Eléje áll) Miért huzta alá piros ceruzával Krasznajarszko?

Eszter: (Nem felel, zavartan a földre néz.)

Sándor: (Megfogja a kezét, a szemét fürkészi.) Nézzen a szemembe, Eszter és feleljen. Miért huzta alá Krasznajarszko?

Eszter: (Halkan) Ne . . . Ne kinozzon . . . Ne szorítsa úgy a kezemet!

Sándor: Nem akar a kérdésekre felelni. Nem akar felelni, mert a balkezemmel szorítom a kezét. Nem tehetek róla. A jobb kezemet elhagytam valahol. Eszter kisasszony.

Eszter: (Zokogva ráborul Sándorra) Nem igaz Sándor.

Sándor: De igaz. Nincs többé két karom, amivel forróbban lehet ölelni, mint egygel.

Eszter: Nem ért meg engem Sándor . . .

Sándor: Hogy értem meg, ha nem beszél? Miért nem mondja a szemembe, hogy . . .

Eszter: (Zokogva, félájultan. ráborulva) Szeretem!

Sándor: (Meglepetve) Szeretsz! . . . És nem utálsz? . . . Ilyen félkezű koldust!

Eszter: Imádkoztam, hogy hazatérjen.

Sándor: Eszter! . . . Hát te vagy az! . . . Te vagy az, aki Krasznajarszko aláhuztad! . . . kis Eszterem . . . Hogy öleljelek meg most félkézzel?

Eszter: Megölellek én a két karommal . . . Gyöngén . . . Boldogságtól. Sose hittem volna, hogy valaha meg tudom neked

vallani . . . Milyen könnyen tegezlek most. Szeretlek, szeretlek . . . (Csók).

Sándor: Én kis Eszterem! (Magához vonja a fejét, mélyen a szemébe néz) Milyen tiszta a szemed. Nem, ez a szem nem tud hazudni. Ennek nincs szüksége próbára. A próbára magamnak volt szükségem.

Eszter: Miféle próbára?

Sándor: Vak voltam és nem tudtam, hogy a tanító két lánya közül melyik szeret? Én bolond . . . Próbára tettelek. Téged, ki tiszta vagy mint az igazság, . . . ide nézz:

(Csonkának látszó karjáról lehuzza a kabátot és mutatja a jobbra karját, amely ép.)

Eszter: (Felsikolt) Sándor! Sándorom! (Nyakába borul) Nem hiába remegtem érted . . . Nem hiába . . .

Sándor: Én szerelmes párom (Megöleli mindkét karjával. Csókban összeforrnak.)

Eszter: (Kis idő múlva, miután kibontakozott az ölelésből) És mondd . . . ugy-e most már örökre itt maradsz köztünk?

Sándor: Örökre? (Elgondolkodik) Hát azt akarod, hogy ezzel a két, ép karommal megint visszamenjek a telekkönyvhöz? Nem, Eszterem. Oroszországban megtanultam, hogy mennyi sok régi igazságtalanság, jogbitorlás van megörökítve abban a telekkönyvben. Ahhoz, amiért voltakép hazajöttem. Mert most itt nagyobb szükség van rám, mint Oroszországban.

Eszter: Ujra harcba, háboruba akarsz menni?

Sándor: Amig ép a két karom, ha kell fegyverrel is megvédem valamennyi munkástestvérem szabadságát. De ne félj Eszter. Már nem tart soká. Meg kell győzni minden munkástestvérünket, hogy mindenkinek össze kell fognia a világszabadságért, a világ megváltásáért. Rengeteg munka vár minden egyes emberre. És én visszamenjek a telekkönyvhöz?

Eszter: (Aki egyre lelkesültebben hallgatta, most kitört) Igazad van, Sándor. Menj. Eddig tudtam rád várni, ezentul is várni fogok rád. Most már boldogabban, mert tudom, hogy szeretsz. Várni fogok rád, míg visszajössz. És ha nem, akkor sem lesz érdekes tovább élnem.

Sándor: Mily boldogok voltunk az imént. És most milyen szomorúak lettünk. Ó, hogy vágytam arra, hogy egyszer visszatérjek hozzátok a harctérről! És most itt vagyok, végre megtaláltalak és a kötelesség kiszakít a karjaidból. Hiszen csak most van itt a háború, amelyért életemet szívesen áldozom, az én háborum. Ó, Eszter, elbir-e ember ennyit? El tudja-e viselni e nagy, nehéz időket?

Eszter: Ne csüggedj, Sándorom. (Egyre lángolóbban) Engem már meggyőztél és most te magad meginogsz? Hiszen, ha akarnád, sem tudnál itt megmaradni. Nem hagyna nyugton a lelkiismereted. Amikor, végre az emberiségért lehet és kell harcolni, akkor itthon maradnál? Érzem, Sándor, talán szavakkal meg sem tudom mondani, csak sejtem, ahogy mi nők tudunk segíteni, hogy a sok szen-

vedésnek nemsokára vége lesz. Ember lesz az ember és mindenki egy testvér!

Sándor: Eszter! . . . Én Eszterem . . . Az előbb balzsam voltál a szívemre, most olaj az égő lelkesedésemre. Ilyen asszonyra van nékem szükségem. Ilyen asszonyra van most szükségem minden férfinak. Velem jössz, Eszter és egymás mellett fogunk harcolni, küzdeni, lelkesedni, lelkesíteni és meggyőzni. A mi szerelmünk láng-jára most a hazának van szüksége.

Eszter: (Ráborul, örömsikoltással.) Veled megyek! Veled megyek! Veled!

Boriska: (Belép, tálcán porcellánkannában tejet hoz. A küszöbön megáll, meglepetve. Nézi az ölelkező párt, amely nem veszi észre őt. Hangosan a torkát köszörüli. Végre hangosan szól.) Itt a tej!

Sándor: (Megfordul.) Adja ide Boriska kisasszony! (A tej után nyul az egyik kezével, de a kanna csaknem kicsuszlik a kezéből és a másik kezével is utána kap.)

Boriska: (Meglepetve.) Sándor! Hiszen magának mind a két keze ép! . . . Mi ez?

Sándor: Csoda történt, Boriska kisasszony. Mialatt távol volt, megtaláltam a lelkem jobbik felét és az elveszett jobb karomat. (Eszterre mutat.) A csodát ő vitte végbe. És ugy-e, Boriska kisasszony, nem fognak rám nagyon haragudni, ha ezt a csudatevő leányt elviszem innen magammal örökre?

Boriska: Vigye, hiszen amugy sem maradna, ha láncsal megkötnék se! (Tréfásan.) Áldózva rátok! Még magára is Sándor! Pedig magára egy kissé haragszom.

Függöny.

KARDOS ANDOR
Gorkij: Éjjeli menedékhely.

SZIRMAI IMRE
Gorkij: Éjjeli menedékhely.

Kedvezmény a Komédia olvasóinak!

Olvasóink az alant felsorolt könyveket 25% engedménnyel kapják. A könyvek igen szép és tartós táblába vannak bekötve. E kedvezményes áru gyűjteményt az ezután megjelenő értékes és tartalmas könyvujdonságokkal ki fogjuk egészíteni. Kedvezményünk által olvasóink tartalmas, szépen bekötött és olcsó könyvtárhoz jutnak.

	Bolti ára bekötve:	Kedvezményes ára olvasóinknak bekötve:
D Annunzio: A halál diadala	27.—	21.50
„ Talán igen, talán nem	31.40	24.—
Avercsenko: A tűkör lelke	12.80	9.60
Bán Ferenc: Szerelem hajnala	11.15	9.—
Balzac: Honorine	12.80	9.60
Barbusse: Tűz	18.20	13.65
Hearn: Hindu legendák	11.70	8.80
Forró Pál: Huszonhatévesek	13.90	11.40
Claude Farrere: Ave Cézár	11.70	8.80

A kiválasztott könyvek ára és 2 korona portókölttség előzetes beküldése után a könyveket portómentesen megküldi a

Komédia kiadóhivatala

VI., Vasvári Pál-utca 9.

GRADÓ kávéház

ARÉNA-UT 17.

Esténként TOLL KÁROLY
hirneves cigányprimás teljes
zenekarával hangversenyez.

**Sportemberek
találkozó helye.**

Külön termék.

Felelős szerkesztő:
KARDOS ISTVÁN.

Segédszerkesztők:
BALOG SÁNDOR és SEBŐK SÁNDOR

Szerkesztőség:
IV., Korona-utca 2. Telefon 22—18.

Kiadóhivatal:
VI., Vasvári Pál-utca 9. Telefon 169-76.

Szerkesztőségi órák délután 3—5-ig.
A felelős szerkesztő szerdán és szombaton fogad.

Előfizetési ár:
Egy negyedévre — — — — 15.— K
Egy félfévre — — — — 28.— K

Metropolitan nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Király-utca 106. Telefon 143-62.

Iohannás a hajnalban

(Ady Endre)

Poco Risoluto

Andante

Handwritten musical notation for the first system, featuring a treble and bass clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The tempo markings "Poco Risoluto" and "Andante" are present. The lyrics "Oh Iohannás János szíve ges bűbáj p. holt testeknél" are written below the notes.

Handwritten musical notation for the second system, continuing the melody and accompaniment. The lyrics "boldog tomka Heje Regéltem fenyő árca puka Flauto gyöngyöi város Oh szél hajnal kengyel" are written below the notes.

Handwritten musical notation for the third system. The lyrics "Élet szívföldje csodálatos élet De jó volna ellni Akkor örömeim ég és mind a másé meuegi" are written below the notes.

Handwritten musical notation for the fourth system. The lyrics "arany éme és mind a másé meuegi, ero kére és mind a másé meuegi asszony van és mind a" are written below the notes.

Handwritten musical notation for the fifth system. The lyrics "másé meuegi és kére és mind a másé meuegi szíve tőr és mind a másé meuegi mind a van nagy szél" are written below the notes.

Handwritten musical notation for the sixth system. The lyrics "mind a meuegi szél mind a és mind a másé és mind a másé" are written below the notes. The piece concludes with a large, stylized signature "Zoltán János" in the bottom right corner.

ТАЙФУНЪ.

Островъ Богомольской по...

Телескопа № 1516.

№ 2277.

Въ Пятницу, 20-го Августа,

представлена будетъ въ 1-й разъ новая пьеса:

ТАЙФУНЪ.

Драма въ 4-хъ дѣйствіяхъ, Мельхиора Ленгеля, пер. съ нѣмецкаго,
Ф. А. Корша.

Новая декорациі собственной мастерской, работы Ф. Ф. Гвоздева.

Новая бутафорія собственной мастерской, работы П. В. Павлова.

Новые костюмы собственной мастерской, работы М. И. Федорова.

Парикъ и прически Н. И. и С. Я. Яковлевыхъ.

Дѣйствующія лица:

Нитобе Токерамо	г. Чаринъ.
Тофу Юшикава	г. Борисовскій
Иеязу Кобаяши	г. Кригеръ.
Иноза Иронари	г. Бестужевъ.
Шейква Омайи	г. Горскій.
Кигинъ Китамару	г. Солонинъ.
Наньваку Атори	г. Волковъ.
Анцип Ямоши	г. Гольбе.
Наоката Мійяке	г. Охотскій.
Разанъ Амамару	г. Лѣсногорскій:
Дюпонъ	г. Щепановскій.
Ренаръ	г. Борисовъ.
Элепъ Ларошъ	г-жа Жихарева.
Тереза Менъа	г-жа Виндингъ.
Жоржъ Полякъ	г. Войнаровскій.
Предсѣдатель суда	г. Діомидовскій.
Прокуроръ	г. Кручининъ.
Защитникъ	г. Торскій.
Переводчикъ	г. Кузнецовъ.
Секретарь	г. Полезовъ.
Присяжный засѣдатель	г. Поморцевъ.
Судебный разсильный	г. Моисеевъ.
Жена Дюпона	г-жа Теплыхъ.

Публика:

Дѣйствие происходитъ въ Парижѣ, въ наши дни.

Режиссеръ *А. Л. Загаровъ.*

Цѣны мѣстамъ возвышеннымъ.

Начало въ 8 ч. веч., окончаніе около 11³/₄ ч. вечера.

A Tajfun orosz szinlapja.